

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3128

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zbor pohorskih nacionalistov v Požarevcu

V Požarevcu se je nedavno vršilo posvetovanje odposlancev Jugoslovenske nacionalne stranke iz sedmih srezov požarevskega okrožja. Prisotnih je bilo okrog 400 odposlancev. Udeležili so se posvetovanj med drugimi tudi poslanci dr. Kosta Kumanudi, dr. Svetislav Popović, dr. Vasa Jovanović, Ignjat Stefanović, Jozo Cvetič in Dušan Ivančević in senatorji dr. Grga Angjelinović, dr. Miroslav Ploj in Milan Marjanović. Posvetovanje je vodil senator Marjanović. Govorili so bivša ministra Ignjat Stefanović in dr. Grga Angjelinović, podpredsednik senata dr. Ploj in poslanca Cvetič in Dušan Ivančević. Razvila se je zanimiva razprava in so navzočni odposlanci naglašali, da so jugoslovenske vrste tudi v srbskih

krajih zelo močne.

Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki pravi: »Stoječ neomajno na načelu jugoslovenske nacionalne politike, izražene v manifestu in delu velikega kralja Ujedinitelja in odobrene od jugoslovenskega naroda, smatrajo predstavniki sedmih srezov bivše požarevske oblasti, da je edini izhod iz politične in gospodarske stiske v izvajanju čiste, iskrene jugoslovenske politike na osnovi demokracije in parlamentarizma v duhovno in politično nedeljivi Jugoslaviji.

Na zborovanju je bila tudi prečitana pozdravna brzojavka senatorja dr. Alberta Kramerja, ki je bil določen kot glavni poročevalec, a zaradi velikih zamud na železnica ni mogel pravočasno prispeti na sestanek.

Reja malih živali je velikega pomena za siromašne sloje

Pri ministrstvu za kmetijstvo v Beogradu so se vršila velika posvetovanja o reji malih živali, katerih so se udeležili zastopniki vseh banskih uprav in odlični strokovnjaki. Namen posvetovanj je bil, da se uvede načrtno delo pri pospeševanju reje malih živali, zlasti perutninarstva. Zbor je vodil g. Cvijanović, načelnik živinorejskega oddelka. Dravsko bansko upravo je zastopal inšpektor g. inž. Zidanšek. Zvezo društev rejcev malih živali v Ljubljani pa urednik »Reja malih živali« g. Inkret iz Šenkovega turna.

Iz raznih poročil je povzeto, da je perutninarstvo v naši državi zelo popustilo. V vsej državi štejemo okoli 20 milijonov kljunov. Izvoz perutnine in jajc stalno narašča v korist sosednjih držav. Države, kamor izvažamo, so Švica, Italija, Avstrija in Nemčija. Izvoz v Švico je skoro docela po Nehal, v ostale države pa se je zmanjšal za polovico. V naši državi pride na eno gospodarstvo povprečno šest kljunov in se je število živali od časa svetovne vojne povečalo za 25%, med tem ko se je v ostalih državah v istem času povečalo za 50 do 70%. Povsod se uvajata selekcija in nadzorovanje nesnosti. V naši državi proizvajamo zdaj letno nad eno milijardo jajc. Zaostalost v napredovanju perutninarstva povzročajo pri nas razne kužne bolezni, čemur je v veliki meri kriva nepoučenost naših ljudi o pravilni vzreji in negi perutnine. Nujno je potreben izbor pasem za posamezne pokrajine.

Iz poročil, ki so jih imeli zastopniki banskih uprav, navajamo, da je zastopnik naše banovine inšpektor g. inž. Zidanšek orisal delo na selekciji domače štajerske kokoši. V dravski banovini je 30 selekcijskih zasebnih postaj pod nadzorstvom banske uprave. Letno se razdeli 18.000 valilnih jajc po znižani ceni 1 Din za kos in približno 800 kljunov plemenske perutnine. Predlagal je, da

se ta način organizacije uvede v vsej državi in da se v vsej državi uvede štajerka kot izrazito domača kokoš.

V drugem delu posvetovanj so se obravnavale smernice za povzdigo umne kuncereje v naši državi. Strokovnjaki so predlagali, naj se podpira v državi gojenje dveh vrst kunccev, in sicer nemškega ovnača in angorskega kunca. Nemški (tudi francoski) ovnač ima izredno gost kožuh, primeren za krznarsko stroko, a tudi obilo mesa za do-

mačo kuhinjo, od angorskega kunca pa pridobivamo izredno fino angorsko volno.

Slovenski zastopnik g. Inkret, strokovni tajnik Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, je opozarjal, da nam je v prvi vrsti potrebno organiziranje samostojnih društev rejcev malih živali po vseh večjih krajih. Ta društva naj posredujejo zvezo med rejci in oblastvi. K sodelovanju naj se pristegnejo vsi sreski ekonomski, živinozdravniki in šole. Dalje je podal kratko sliko posameznih panog reje malih živali v dravski banovini in očrtal razvoj rejskega gibanja v zadnjih desetletjih. Nato pa je imel zastopnik vojske poročilo o golobarstvu, zlasti o reji golobov pismonoš. Podal je razne predloge in navedel, da morajo biti vsi golobarji včlanjeni v Golobarski zvezi. Po vsej državi naj se ustanovljajo golobarska društva, ki naj bodo včlanjena v zvezi in pod nadzorstvom države. Zveza bo izdajala tudi glasilo »Golob pismonoša«.

Izmed velikega števila sklepov naj navedemo v prvi vrsti one, ki določajo, katere vrste perutnine naj se goje v posameznih banovinah. V splošnem se je zbor izrekel za gojitev domače štajerke, poleg tega pa še za rodejlandke in plimetke. V dravski banovini naj se goji po vseh kmetijah edinole štajerka, a v savski v ene delu štajerka in v drugem plimetka.

Od ostalih vrst perutnine naj se goje v vsej državi nastopne vrste: domače in emdenske gosi, domače, pekinške in orpinktonske race, domače in bronaste pure, v plavinskih krajih pegatke. Glede kuncereje se je sklenilo, naj se zlasti podpira gojenje nemških ovnačev kot kunccev za meso in krzno in angorskih kunccev za pridobivanje volne. Pri reji golobov se bo podpirala v prvi vrsti reja golobov pismonoš z vojaško obrambnega stališča.

Lep uspeh vinskega sejma v Ormožu

Pred dnevi je imelo ormoško kletarsko društvo velik sejem vin iz ormoškega in ljubljanskega okolišja. Sejem so obiskali številni vinski trgovci in gostilničarji iz dravske in tudi savske banovine. Vsega je bilo razstavljenega okoli 7000 hl najrazličnejših sortiran in mešanih vin. Kupci so nudili zelo nizke cene od 2,50 do 4 Din liter. Sortirano vino se je prodalo seveda dražje. Skupno se je prodalo okoli 740 hl vina.

Ormoško-ljubljanska vina slovijo že od nekdaj. Včasih je bil za ta vina glavni trg v Avstriji in Nemčiji, danes pa je kupčija z vinom spričo carinskih zapor s temi kraji skoro čisto v zastoju. Vinogradniki si morajo iskati zdaj drugih kupcev, ki pa žal vse premalo poznajo kakovost ormoško-ljubljanskih vin. Naši vinski trgovci mnogokrat kupujejo vina iz drugih delov naše države, ki so slabše kakovosti in ga nudijo rabnikom kot izvrstno kapljo, medtem ko se naše odlično vino podcenjuje, zastavlja ali celo izrablja za izboljšanje slabših vin, kar se ne bi smelo dogajati. Zato se vsi vinogradniki iz ormoško-ljubljanskih gorci protivijo takemu načinu trgovanja z vinom.

Ormoški vinski sejem je bil potreben, da je spet pokazal širšim vrstam zanimancev izvrsten vinski pridelek. Zelet bi bilo, da bi se takaj sejm še bolje organizirali. Na ta način bi dobila ormoško-ljubljanska vina spet svoj zasluženi sloves, kakor so ga imela nekdanj.

Napredek Turčije pod Kemalom pašo

NAPAD NA KEMALA PAŠA

Nedavno je občudovalce turškega diktatorja zelo razburil nameravani, toda pravočasno preprečeni napad na Kemala pašo, odnosno Atatürka, kakor se po novem imenuje turški diktator. Napadalce so zaprli in nekaj dni potem so se po vsej deželi vršile velike demonstracije proti zločincem. Pri eni sami takšni demonstraciji v Instanbulu je korakalo po ulicah preko 70.000 ljudi. Vsi ti izrazi vdanosti in zvestobe so dovolj zgovorna pričča, kako zelo

je med svojim narodom priljubljen odlični in neizprosnj vodja nove Turčije.

LJUJSKO ŠTETJE

V Turčiji so dolgo časa odlašali ljudsko štetje, ker niso vedeli, kako bi ga izvedli. Naposled so čisto enostavno za 10 ur prepovedali vsak izhod iz hiš. V tem času se je potem vršilo štetje. Celo službe božje se niso smele vršiti. Ko so ljudi izpustili iz hiš, so se kakor pobesneli zgrnili po ulicah in se kar niso hoteli vrniti pod streho.

»PET DNEVNII BESED«.

Kemal Atatürk si je mnogo upal, ko je odpravil fes in druge navade in uvajal razne novotarije s katerimi je postavil Turčijo med najnaprednejše države na svetu. Kemal se je z vso ogorčenostjo vrgel za to, da prežene iz narodnega jezika vse perzijske in arabske besede ter jih nadomesti z novoturškimi. Zanimiv je način, kako se ta nova turščina uvaja. Često po vojaško in obenem primitivno. Vsako jutro berejo Turki v časopisu »pet dnevnih besed«, ki jih pretežno Kemal Atatürk ustvarja in katerih se morajo naučiti. Obenem pa izide vsak dan pet drugih besed arabskega ali perzijskega izvora, ki jih morajo pozabiti in ki jih ne smejo več uporabljati. Kdor se proti temu pregreši, ga doleti občutna kazen.

NASTAJANJE NOVIH MEST

Kemal Atatürk neprestano deluje. V največjem času ustanavlja nova mesta in naselbine. Zmerom je na potovanju. Ne ustavlja se v znanih letoviščih, ampak si izbere po svojem okusu posebno prijeten prostor. Naslednji dan pa izidejo po časopisih razglasi, da hoče Kemal Atatürk tu in tu najti svoje razvedrilo. Posledice ne morejo izostati. Prvi ki to berejo, so bankirji, ki smatrajo za potrebno, da so zmerom v bližini diktatorjev. Takoj dobijo njihovi gradbeniki navodilo, da zgradijo v najkrajšem času v bližini Kemalovega bivališča ležne podeželske hišice. Toda bankirji niso edini. Sledijo visoki državni uradniki, spokojeni ministri in drugi politiki. V nekaj tednih je okoli Kemalove vile nastala naselbina. Toda preden se vanjo naselijo novi prebivalci, je Kemal Atatürk že spet drugje in ljudje ki morajo biti v njegovi bližini, so pač prisiljeni da si v njegovi bližini spet postavijo svoje hišice. Sledijo tr-

govci in drugi, in se spet ponovi stara pesem. Kemal Atatürk se seli drugam. Najznačilnejši primer takšne mestne ustanovitve je kopališče Florya. Florya je bila svoječasno siromašna naselbina ribčev. Toda Kemal Atatürk je nekega dne vzljubil Floryo zaradi izredno lepe lege in je izdal povelje, da se zanj postavi tamkaj hišica. Nkaj tednov za tem je bilo že tam okoli vse polno letovišnih hišic, ki so si jih bili postavili Kemalovi čestilci. Danes je Florya razkošno kopališče sodobne Turčije. Na isti način se je dvignila starodavna Yallova. Še nedavno so bile tamkaj same razvaline starodavnega kopališča. Za časa kalifov je ta kraj čisto propadel. Danes pa je Yallova spet eden izmed najlepših krajev Turčije.

Politični pregled

Nedavno sta podala ostavko gradbeni minister g. Miloš Bobić in minister za telesno vzgojo g. Mirko Komnenović, ki je vodil obenem ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje. Na njuni mesti

sta bila imenovana g. Dragiša Cvetković za ministra socialne politike in narodnega zdravlja in g. dr. Marko Kožulj za gradbenega ministra.

G. Cvetković bo obenem vodil ministrstvo za telesno vzgojo. Minister dr. Kožulj je doma iz Dalmacije. Rodil se je 14 aprila l. 1887 v Ražancu pri Šibeniku. Ko je v Zagreb končal pravo, se je posvetil advokaturi. Živel je do prevrata v Zadru, potem pa v Šibeniku kjer je bil od l. 1926 do 1928 tudi mestni župan. Pri volitvah 8. novembra l. 1931 je bil izvoljen v narodno skupščino na listi g. Živkovića, potem pa je izstopil iz večinskega kluba in osnoval z Nikolo Preko in še nekaterimi tovariši poseben Narodni klub. Pred letom dni se je pridružil g. Jevtiću in postal gradbeni minister v njegovi vladi. Pri volitvah 5. maja je bil spet izvoljen za narodnega poslanca — Minister Cvetković je doma iz Niša kjer se je rodil 15. januarja l. 1893. Med vojnjo je živel kot izseljenec v Šviciji in študiral tehniko, po vojni je končal pravo v Subotici l. 1923 je bil izvoljen za župana v Nišu, l. 1927 pa za narodnega poslanca na listi radikalske stranke. L. 1928 je bil minister za vere v vladah gg. Vukičevića in dr. Karađevića. Po 6. januarju l. 1929 je več

politično nastopal vse do prihoda Jevtićeve vlade, ki ga je letos v februarju spet imenovala za niškega župana. Pri majskih volitvah je bil na listi g. Jevtića izvoljen za narodnega poslanca. Po padcu Jevtićeve vladavine pa se je pridružil JRZ in postal predsednik strankinega poslanskega kluba.

V francoski poslanski zbornici se je v soboto vršila

velika bitka med francoskim ministrskim predsednikom Lavalom in nasprotniki njegove zunanje politike

Razprava je bila sem in tja zelo razburljiva, Levičarske skupine so Lavalu očitala, da je povzročil s svojim oklevanjem na levo in desno splošno nezanesljivost v Evropi. Prišlo je do tako razburljivih prizorov, da je moral predsednik sejo večkrat prekiniti. Pri zaključnem glasovanju o prehodu na dnevni red je dobil Laval s težavo 43 glasov večine, kar po splošnem pričakovanju ne bo ostalo brez večjih posledic. Nezaupnica vladi pa je bila odklonjena komaj z 20 glasovi večine.

Pretekli teden

je obiskal London belgijski kralj Leopold III., kar londonski politiki tolmačijo kot posredovanje v sporu med Anglijo in Italijo. Prepričan naj bi bil baie petrolejske sankcije proti Italiji, ki bi vsekakor izzvale resne zapletke v Evropi in povzročile popolno prekinitje odnosaev med Italijo in Anglijo.

Z abesinskih bojišč prihajajo zadnje dni le vesti

o abesinskih uspehih

Abesinske armade počasi napredujejo tako na severnem kakor na južnem bojišču. Tako so Abesinci med drugim zavzele v pokrajini Tembienu mesto Abbi Addi, s čimer imajo v rokah važno postojanko na karavanski poti proti Adulu. Za abesinsko sveto mesto Aksum se vrše ogroženi boji.

V Šanghaju sta dva neznanca izvršila

atentat na namesnika kitajskega prometnega ministra Tangjučena.

Ustrelila sta desetkrat, niti in ga usmrtila. Napad je očitno čim kitajskih nacionalistov, ki niso odobraval Tangjučeneve politike — zblížanja z Japonci. Tangjučen je že drugi kitajski politik, ki je postal žrtev atentata zaradi prijateljevanja z Japonci.

Ivan Slivnik: 6

Usodna žena

Njegova mila sodba o Sibili je izvirala pač iz tega, ker jo je nekaj ljubil vzlic razliki let. Njegova ljubezen ni bila tiste vrste, ki stremi brezplodno po utešenju. Mladenič jo je oboževal ter sanjaril o lunaških činih, s katerimi bi se lahko uveljavil v njenih očeh. Ščasoma pa se je izpremenilo njegovo čuvstvo do nje. Ker mu je bila ona nedosegljiva, je večkrat oddal svoje srce v minljivem namienju kakemu drugemu ženskemu bitju. Sibila mu je ostala bodinja, a holi zato, ker je bila razveljavljena in njam tako krasno čuvstvo nego iz resničnega in trajnega občutenja. Bila mu je spomin na prvo vzplamenenje njegovega srca na prvo vroče konjenje na drugem spolu.

Ne da se reči, da bi bil imel Viktor Trtnik o ženskah bodve kako visoko in laskavo mnenje. Niso se mu zdale polnovredne tovarišice in družice moža, ampak le igrača, s katero si človek preganja brezdelne ure.

In tudi gospa Sibila je bila v njegovih očeh mična igrača. Temu mnenju se je vdajal o ženah še dandanašnji, in kadar se je v duhu gledal soproga je videl ob svoji strani prav takšno dražestno igračo. Svoje žive dni še ni bil srečal ženske, ki bi bila omajala njegovo mnenje.

Ko je ležal zdaj na livanu ter se prepustil svojim mislim, si je slikal s prijetnim zadovoljstvom, kako ga pričakuje gospa Si-

bila v svojem domovanju, ki je gotovo zelo lepo in elegantno.

Po bratovi smrti se je nekaj časa ukvarjal prav resno z misljo, ali bi ne poročil njegove vdove. Toda neko nejasno čuvstvo mu vendar ni dalo storiti tega koraka — baš kakor bi se bil spustil v bog pred mamljivo izkušnjo. Sibila se mu je zdelala res tudi takrat še dražestna in vredna poželjenja, toda nekaj mu je vendar odgovarjalo, da je neumno snubiti eno, ki je šest let starejša od njega. Če ji tudi nihče ne bi bil prisodil teh let, je imela vendar dvojno otrok, ki sta pričala o njeni starosti. Očetovati v tako mladih letih tako velikim otrokom se mu je zdelo odločno smešno. In prekletstvo smešnosti je ubilo že mnogo velikih čuvtvenih človeškega srca. Viktor Trtnik se je zadovoljil s tem, da je podprl gospo Sibilo po smrti njenega prvega soproga z znatno vsoto denarja; nato je odstopoval.

Kmalu potem je slišal, o njeni drugi moztivši s Hinkom Severjem. Ta novica ga je kor bi bil srečno ušel veliki nevarnosti.

Zdaj pa se je vendar veselil svidenja z gospo Sibilo.

Upal je preživeti z njo nekaj zabavnih in vedrih ur, zakaj dolgčas je bil nemogoč v njeni prisotnosti. Razen tega je bil radoveden kako sta se razvila njena otroka.

Beatrika je morala biti že preko dvajset let, in Janko je bil leto dni mlajši od nje.

Njegove misli so se ustavile pri Beatrki Bogve ali je postala tudi ona krasotica kakor mati? V otroških letih ji je bila zelo podobna, dočim je spominjal Janko bolj na svojega očeta. Janko je imel pravi Trtni-

kov obraz in značilne črte so se bile med tem gotovo še razločneje zarisale. Bil je temnolas in temnok. Beatrika pa je bila plava kakor njea mati, zlatoplava in nežno norožnate polti, baš takšna, kakršna je morala biti ženska po Viktorjevem okusu.

Ko se je Kaluta-Baj vrnil s pošte, je vstal in se preoblekel, Hotel se je še nekoliko naužiti Dunaja, preden se odpelje v domovino k sorodnikom.

Velet je Kaluti-Baju, naj naloži njegove kovčke, češ, da se jutri zjutraj odpravita. Preden je odšel, se je ustavil pred pisalno mizo ter vzel iz predala listnico.

»Ne pozabi je skrbno vložiti med moje stvari.« je rekel Kaluti.

Kaluta je sklonil glavo. »Kaluta ne pozabi ničesar, sahib.«

Viktor Trtnik je zamišljeno odprl listnico. Med papirji — bila so po videzu pisma — je ležalo v nji dvojice fotografij. Izvlekel ju je in pogledal.

Prva je bila slika mične žene, druga — triletnega dekletca.

»Uboga ženica.« je dejal, »ne morem ti pomagati!«

Kaluta Baj ga je pogledal z živim sočutjem.

»Uboga misis sahib.« je vzdihnil, »uboga mala Mariala!«

Viktor Trtnik je spravil sličici v listnico ter jo podal Kaluti, naj jo vloži.

Nato je odšel iz hotela. Krenil je v gledališče in po predstavi v neko znano vino. Tam je našel slučajno znanca iz prejšnjih let, s katerim sta posedela. Znanec ga je hotel pregovoriti, da bi šla kam deli. Toda Viktorju se ni moglo. Posedel je sam še ne-

POZOR na priložene položnice!**Pridobivajte nam naročnike!**

Današnji številki smo priložili položnico za vsakega naročnika, da lahko takoj plača naročnino za leto 1936. Ker je naročnina malenkostna, prosimo cenjene naročnike, naj jo plačajo že prve dni meseca januarja po možnosti za vse leto naprej. Tako ne bodo med letom imeli opravka z novimi položnicami in sitnosti z opominami in tudi pota na pošto jim bodo pr hranjena. Naročnina ostane neizpremenjena in znaša:

za tuzemstvo vseletno 36 Din, polletno 18 Din, četrtletno 9 Din;

za inozemstvo vseletno 48 Din, polletno 24 Din, četrtletno 12 Din.

Kdor po pomoti ne prejme položnice ali komur se pokvari, naj piše upravništvu, da mu pošlje drugo. Oni naročniki, ki so plačali naročnino za leto 1936, že pred koncem leta 1935, naj izročijo položnice znancem, ki še niso naročeni na naš list, in naj jim prigovarjajo, da se na »Domovino«, ki je vsem, ki jo poznajo in hero, najbolj priljubljen list, naroče za novo leto.

Kdor je v minulemu letu zaostal z naročnino, naj s položnico ali poštino nakaznico tudi z ostanek hitro poravnava, da ne bo presledka pri pošiljanju lista.

UPRAVNIŠTVO »DOMOVINE«

DOPISI

SEMIČ. Semiški in okoliški kmetje so se pogosto pritoževali, da jim divji prašiči povzročajo veliko škodo. Nekateri so cel tožili lovce za odškodnino. Slednjim to seveda ni bilo všeč in so ščetinarje noč in dan zasledovali, vendar brez uspeha. Nedavno sta jo lovca Štrumbelj Franc in Škala Lojze spet mahnila na lov in imela štá srečo. Že nad vasjo Podrebrom sta našla sled divjega prašiča in psi so prav kmalu prignali krepkega merjasca do lovcev. Štrumbelj ga je že s prvim strelom zadel v glavo, da je na mestu obležal.

SV. TROJICA V SLOV. GORICAH. Socialni sklad naše sokolske čete pod vodstvom dr. Ernesta Goloba je letos svojo nalogo izvršil prav častno. Še nobeno leto ni bila deca tako

kaj časa in premišljeval. Sanjaril je o svojem posetu pri gospe Sibili. Ni se mogel odločiti, koliko časa naj ostane pri Severjevih; hotel je prej videti, kakšne so tam razmere.

Sibila mu je bila pisala, da je že drugič odvedela in mora živeti zelo skromno.

7. POGLAVJE.

Mrzlega in vlažnega februarskega dne je stopil Viktor Trtnik v Severjevo hišo. Gospa Sibila in njena hči Beatrika sta ga sprejeli nad vse ljubeznivo. Janko je bil v šoli, Romana v tovarni. Ni se ji zdelo potrebno, da bi bila navzoča pri sprejemu mačehinega gosta; sicer pa je menila, da bo itak še pravočasno pozdravila gospoda Trtnika pri kosilu.

Tako je ostal Viktor odkraja sam z materjo in hčerjo. Obe sta se bili napravili jako okusno in elegantno.

Dasi se mu je zdela gospa Sibila še vedno lepa in očarujoča, je vendar opazil pri sivi in trezni dnevni luči, da se je postarala in ni več tako sveža kakor nekdanj. Ta dojem ga je obšel spričo mlade in omamne krasote njegove nečakinje tem silnje. Gledati Beatriko je bil zanj resničen estetski užitek.

»Čudim se, Sibila, kako zelo ti je Beatrika podobna! Ko sem jo prejle prvokrat zagledal, sem mislil, da vidim tebe, kakršna si bila tedaj, ko si postala bratova žena.« je dejal in ustavil oko malone z vzhičenim občudovanjem na Beatriki.

Dekle je sedelo njemu nasproti v naslanjaču z visokim hrbtom. Zlatoplava glavnica ji je počivala mehko na temnozelenem bar-

šunu. Dobro se je zavedala, da je v tej pozi očarujoča.

Mati in hči sta se kradoma spogledali. Nato se je ozrla Beatrika v strica tako svetlo in bleščeče, da je skoraj ostrmel nad njenim prelestnim dekliškim obličjem.

»Kako krasna je — malone še mičnejša in krasnejša, nego je bil amati!« je pomislil sam pri sebi.

»Da,« je rekla smehljaje gospa Sibila, »Beatrika mi je zelo podobna. Že večkrat naju je imel kdo za sestri.«

Viktorja je obšla rahla neudobnost. Vedel je, da pričakuje Sibila na te besede poklona. Toda spričo njene cvetoče hčerke ni mogel spraviti iz ust laži.

»Lepe žene se nočejo nikoli postarati,« je rekel sam pri sebi . . .

Beatrika je morda slutila, kaj misli. Spretno mu je pomagala iz zagate. Razvil se je živahen pogovor. Gospa Sibila je izvabila gostu vse podatke, kako so se izboljšale v teh letih njegove imovinske razmere; in ko sta se dami prepričali, da je res težak bogataš, sta se spet potuhnjeno srečali z očmi.

Beatrika se je takoj z vso odločnostjo spustila proti cilju. Vzlic svoji mladosti je bila prava umetnica v koketnosti in je igrala najmičnejšo prirodnost in nedolžnost tako prepričevalno, da je njeno vedenje takoj omamilo Viktorja.

Po dolgem in prijetnem kramljanju sta dami osebno spremili gosta v njegove sobe. Gospa Sibila je bila dala urediti tri zaporedne prostore kar najudobneje. Viktorju je bila na razpolago spalnica, pisalna soba in majhen salonček.

V
NOVEM
LETU
Vam bo
olejšal delo

1
JANUAR
1936

RADION
pere sam

Schicht-
RADION
pere sam

Beatrika je bila razpostavila po vseh sobah sveže cvetlice, kar je mati seveda posebej poudarila.

Viktor je hvaležno poljubil Beatriki roko.

»Zelo si ljubezniva, Beatrika,« je rekel z navdala z izrazitim zadovoljstvom, prav kar vso svojo prikupnostjo. Kadar se je ogrel, je bil res pristrčno ljubezniv, dočim se je vedel drugače dokaj hladno in umerjeno.

Beatrika ga je pogledala omamno in poravno hkrati.

»Saj sem vendar morala storiti, kar je bilo v moji moči, da bi se dobro počutil pri nas. Tjale sem ti postavila tudi mamino in svojo fotografijo, da naju ne pozabiš pri delu.«

Pokazala mu je dvoje uspešnih slik, ki ju je bila res nastavila na pisalno mizo.

»Ako me bodo gledale pri pisanju tako lepe ženske oči, bom pač rajši pozabil delo,« je rekel Viktor galantno.

Beatrika mu je smehljaje požugala s prstom.

»Pokloni se hvaležno odklanjajo. Glavno je, da se počutiš tukaj dobro in ostaneš prav dolgo pri nas.«

Zdelo se je, da še ne ve, kaj bi storil. »Za zdaj pač sprejemem vaše gostoljubje; ali ga bom mogel uživati delj nego dva, tri dni, pa ne vem.«

»Oh! Mari hočeš že tako kmalu od nas?« je vzkliknila gospodična z nehlinjeno žalostjo in strahom.

S toplim smehljajem ji je pogledal v oči. Gospa Sibila je šarila iz previdnosti po sobi sednji sobi. Beatrika je pobesila pogled, kakor bi se bila prestrašila sama nad seboj.

»Ali bi ti bilo žal, Beatrika?« je vprašal

zadovoljna z božičnico kakor 21. decembra. Tedaj se je zbrala vsa deca ob božičnem drevesu v novi šolski telovadnici in se z radostnim ožesom ozirala na lepo okrašeno drevo. Pogledi pa so ji uhajali pod drevo, kjer je bilo na ogromni mizi 78 večjih in manjših omotov blaga in enako število vrečic s pecivom. Po pestrem sporedu so ti omoti ob navzočnosti odbora sokolske čete prešli v last težko čakajočih, ki so se glasno zahvaljevali dobremu božičku. Da je božičnica uspela tako lepo, se je zahvaliti zlasti sokolski četi, domači posojilnici in podstarosti br. Krambergerju za denarno podporo kakor tudi cenjenim trgovcem gg. Cvetku Kirbischu, Dreu in Senekarju, ki so darovali blago. Zahvala gre tudi vsem onim, ki so darovali pecivo.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: debeli voli 2,50 do 3 Din, poldebeli po 2 do 2,50, plemenski voli po 2 do 3 Din, bikji za klanje po 2 do 2,75 Din, klavne krave debele po 2 do 2,50 Din, plemenske krave po 1,50 do 2 Din, krave za klobasarje po 1 do 1,50, molzne krave po 2 do 2,50 Din, breje krave po 2,25 do 3 Din, mlada živina po 2 do 3,25 Din, teleta po 3 do 4 Din. Mesne cene: volovsko meso I. 8 do 10, II. 6 do 8, meso od bikov, telic, krav 4 do 6, telečje meso I. 8 do 10, II. 4 do 6, svinjsko meso sveže 8 do 12 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejmu so bile nastopne cene: prascem od 5 do 6 tednov starih 60 do 70, od 7 do 9 tednov 85 do 100, od 3 do 4 mesece 120 do 170, od 5 do 7 mesecev 200 do 240, od 8 do 10 mesecev 290 do 400, nad 1 leto starih 520 do 760 Din. Kilogram žive teže je veljal 5 do 6,50, mrtve teže pa 7 do 9 Din.

Vrednost denarja

Na borzah smo dobili v devizah (s prište-to premijo):

1 holandski goldinar za 29,73 do 29,87 Din;

1 nemško marko za 17,55 do 17,69 Din;

1 angleški funt za 215,62 do 217,67 Din;

1 ameriški dolar za 43,51 do 43,87 Din;

ves blažen, ker je smatral njeno ljubko zmedo za pristo.

Pokimala je naglo, kakor v zadregi, ter globoko zasopla.

»Kako le moreš vpraševati! Tako zelo sem se veselila tvojega prihoda...«

»Ali si me mar še pomnila?« je vprašal on.

Spet je pokimala. »Seveda! Saj sem imela vendar vsa ta leta, ko si bival v tujini, tvojo sliko dan za dnem pred očmi.«

»Mojo sliko?«

»Da, tvojo sliko. Ves ta čas je stala na moji pisalni mizi. Vsak dan sem ogledovala tvoj zanimivi obraz in sanjara, s kakšnimi nevarnostmi se boriš po širokem svetu. Dostikrat sem govorila s tvojo sliko, kakor bi slišal moje besede.«

Poslušal jo je kakor začaran. Čudno, oblagodejno čuvstvo ga je ovijalo nalik pajčevini. V Beatricini pojavi je bilo toliko miline in tako čudno ga je vznemirjala njena trditve, da se je tolikan ukvarjala z njim in z njegovo sliko! On sam je med tem jedva mislil nanjo, kam li, da bi bil vedel, kako ljubka nečakinja mu zori. Še slutil ni, da mu igra Beatrika pretkano komedijo in je ves njen nedolžni obraz zanka in laž. Zakaj njegova slika je stala na njeni pisalni mizi šele od davi. Vzela jo je bila iz matereinega alba, v katerem je ležala pozabljen na ves ta čas.

»Ali smem vprašati, kaj si govorila z mojo sliko?« je dejal, nekam težko sopeč od razburjenja, s katerim ga je navdajala njena očarujoča bližina. Mojrstrsko je igrala zmedenost.

100 francoskih frankov za 288,86 do 290,30 Din;

100 češkoslovaških kron za 181,46 do 182,57 Din.

Avstrijski šilingi v privatnem kliringu so bili po 9,05 do 9,15 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 354 do 358 Din.

Sejmi

2. januarja: Radohova vas, Ribnica na Dolenjskem, Sv. Jurij ob južni železnici, Dolenja Logatec, Crnomelj;

4. januarja: Domžale;

5. januarja: Konjice;

6. januarja: Murska Sobota, Novo mesto, Ormož;

7. januarja: Šmartno pri Litiji, Metlika;

11. januarja: Planina pri Sevnici;

12. januarja: Ljutomer.

Drobne vesti

— **Naša kozjereja dandanes.** Po statističnih podatkih pred svetovno vojno je bilo v naši banovini 15.000 koz. Po zadnjem štetju pa imamo še približno 11.000 glav. Ako znaša povprečno vrednost ene živali 150 Din, znaša današnja vrednost koz pri nas v Sloveniji 1.650.000 Din. Če bi imeli predvojno število koz, bi znašala vrednost 2.250.000 Din. Torej je razlike celih 600.000 Din. Nad pol milijona dinarjev imamo po tem takem mali ljudje manj premoženja kakor v predvojnem času. Odkod ta razlika in s čim jo hočemo nadomestiti, nam najbolje pove najnovejša številk lista »Reica malih živali«, ki je izšla že za božične praznike in prinaša polno strokovnih člankov, kakor o kokošjih plemenih, o vplivu svetlobe na število jajc v zimskem času, o telesnem razvoju domačega kunca, o angorškem kuncu, še posebej pa o petju kanarčkov, o kozjereji in ovčereji, pa tudi o dresuri našega psa, o ribicah, dalje podlistek o kozlu Nacetu, o delovanju društev rejcev malih živali in sploh o vsem, kar zanima naše rejce. List je glasilo Zveze društev rejcev malih živali v Ljubljani, Karunova ulica 10 in kot tak glasilo vseh slovenskih rejcev, ki žele napredovati v umni reji malih živali.

— **Devetmesečni tečaj za vinarstvo, kletarstvo in sadjarstvo v banovinskih trsnicah in drevesnicah v Pekrah, p. Limbuš pri Mariboru, in pri Kapeli, p. Slatina Radenci, bo od 1. marca**

»Ah ne, take stvari se ne izdajajo kar tako. Uho strogega strica ni prava izpovednica za deklinke sanje. Te zaupa človek kvečjemu njegovi sliki. Kdor je še tako nedopustno mlad kakor ti, prav za prav sploh nima pravice do naslova »stric«. Stric mora imeti plešo in častitljiv obraz. Kar groza me je, da te moram pitati s »stricem!«

Pri zadnjih besedah se ji je stresel glas kakor od najglobljega razburjenja.

Gost je globoko zasopel in se vzravnal; potegnil si je z roko po čelu, kakor bi mu bilo postalo vroče.

»Kdo pa te sili, Beatrika, da me nagovarjaš s »stricem?« je rekel negotovo. Priznati moram, da se s svojimi šestintridesetimi leti tudi sam še ne čutim dovolj častitljivega, da bi mogel stričevati ljubeznivim gospodičnam. In prav za prav sem ti itak le popolstric.«

Zdrznila se je kakor v smešnem strahu.

»Uh, kako strašna beseda: popolstric! Ne, to mi še manj ugaja. Če pōtemtakem dovoliš, pustim strica v najinem občevanju povsem pri miru in te imenujem poslej samo Viktorja. Za to ime sem itak vsa navdušena. Bratranca bi te magari tudi še priznala, toda Viktor — brez vsega drugega — se sliši vendar najlepše.«

Prijel jo je za roko — prekrasno, skrbno negovano deklinško roko — ter nežno in požbožno pritisnil ustnice nanjo.

»Ljuba Beatricica! Zelo me veseli, da si se časih pogovarjala z mojo sliko, in žal mi je le, da me ni bilo zraven. Zavest, da si se me spominjala v teh časih in tolikrat gledala mojo sliko, je kaj genljiva zame.«

do 30. novembra. V tečaj se sprejemajo dobro razvit in zdravi mladeniči v starosti od 16 let naprej. Prednost pri sprejemu imajo sinovi kmečkih posestnikov in viničarjev. Gojenci imajo v zavodih brezplačno stanovanje in oskrbo, pridni in ubožni dobe razen tega še mesečni prispevek 30 Din za nakup šolskih potrebščin in drugih malenkosti. Lastnoročno pisani in s kolkom za 5 in 20 Din opremljeni prošni se morajo priložiti: krstni list, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, нравstveno spričevalo in izjava staršev (ali varuha) mladoletnikov, opremljena s kolkom za 2 Din, da dovoljujejo prosilcu obiskovanje tečaja. Pravilno opremljene prošnje naj se izročijo ali odpošljejo najpozneje do 10. februarja upraviteljstvu enega izmed gorj navedenih zavodov, v katerem želi biti vlagatelj prošnje sprejet.

Domače novosti

* **Naš kraj dobrotnik otrok.** Banska uprava v Ljubljani je prejela obvestilo dvorne pisarne v Beogradu, da bodo po želji Nj. Vel. kralja Petra II. na dan proslave materinskega dne v Beogradu obdarovani siromašni otroci iz raznih krajev države. Vsaka banovina naj pošlje pet pridnih, a zares podpore potrebnih otrok v Beograd. O tem je obvestil prosvetni odsek šolska vodstva v Ljubljani, ki so izbrala tri dečke in dve deklici iz Ljubljane, in sicer V do Verčičev, Marijo Dobrškovo, Stanka Demšarja, Dušana Stražarja in Josipa Začka. Ti otroci so odpotovali z brzim vlakom v Beograd pod vodstvom strokovnega učitelja gosp. Prinčiča. Na postajo sta prišla tudi prosvetni šef profesor g. Breznik in okrožni nadzornik g. Grum, a vrle učiteljice so otrokom postregle z izdatnim zajtrkom in drugimi dobrotami za dolgo pot. Otroci so bili v Beogradu nastanjeni pri raznih uglednih rodbinah, v nedeljo pa so bili z drugimi otroki sprejeti na dvoru in obdarovani z obleko in obutvijo.

* **Kraljica je obdarovala siromake.** Trije siromaki iz Dainkovič barak v Mariboru, Franec Herč, Rudolf Marot in Ana Salamonova so požžili svojo siromašino v pismu naši kraljici. Za božične praznike so dospeli iz Beograda trije paketi, v vsakem po 15 kg živil, ki jih je poslala Nj. Vel. kraljica omenjenim siromakom.

Plašno in svetlo je uprla vanj oči.

»Možala sem. Tvoje oči mi niso dale drugega. In razen tega imaš tako zanimiv in privlačen obraz. Veš kaj — ko sem bila še goska — takrat sem si — a nikarj se mi ne smeja — takrat sem si izmišljala venomer prekrasne istorije. In junak vseh teh istorij si bil vedno ti. In — ne, ne — tega ti ne smem izblebetati — drugače postaneš ničemuren. Ta lastnost pa ne bi prav nič pristojala junaku mojih deklinških sanj.«

Beatrika je govorila vse to tako prepričevalno, da je moral verjeti. Gledal jo je ne premišno, ne sluteč, da je vsak pogled in vsaka beseda zvito preračunana.

»Kar govori, draga Beatrika! Obljubim ti, da se ne bom smejal, niti ne postanem ničemuren. Vse, kar pripoveduješ, je zame samo krasna in ljubka pravljica.«

Naglo diha je, kakor v zmedii, si je pogladila lase iznad čela. Njemu pa je bilo pri srcu, kakor bi bila spet oživila njegova prva mladostna ljubav. Beatrika je bila tako zelo podobna svoji materi in je budila v njegovih prsih tako mamljiv spomin na prvo vroče čuvstvo mladih let. Toda zdaj je bil zrel mož, in Beatrika ni bila vezana, ni bila nedosegljiva zanj kakor tistikrat njena mati. In zdela se mu je še mnogo slajša in milobnejša od nekdanje gospe Sibile...

Tedaj pa se je vrnila mati iz sosednje sobe.

»Še enkrat sem vse pregledala. Sobe so v redu, ljubi svaki. A kaj sem ujela prejle? Ali si res dejal, da misliš ostati pri nas le par dni?«

Dalje prihodnjč.

Občinske volitve v Zagorju. Z odlokom notranjega ministra so razpisane občinske volitve v občini Zagorje, ki bodo v nedeljo 19. januarja. Volišča bodo na treh krajih. Prvo volišče bo občinska pisarna za vasi Dolenjo vas in Toplice in Zagorje od črke A—H, drugo volišče bo v osnovni šoli za vasi Zagorje od črke H—Z in vasi Sv. Urh in Jesenovo, tretje volišče bo pa v občinski pisarni na Lokah za vse volilce iz bivših občin Ržiš in Podlipovca.

Poslanec Lukačič med volilci. Iz ljubomerskega sreza poročajo: Narodni poslanec za ljubomerski srez g. Avgust Lukačič je imel nedavno sestanke svojih volilcev v Radencih, Štrigovi, Cezanjevcih in pri Sv. Duhu na Stari gori. Na vseh sestankih je podal poročilo o političnem položaju in izčrpno razpravjal o potrebnih ukrepih za omiljenje gospodarske stiske. Ljubomerski srez je zelo prizadet od sankcij proti Italiji, kamor se živina zdaj več ne izvaža, kar je povzročilo velik padeč oen živini. Z velikim zanimanjem so sledili zborovalci poročilo o delu Neodvisnega poslanskega kluba, ki pripravlja mnogo pomembnih zakonskih predlogov za narodno skupščino. Po vseh govorih g. poslanca so se razvile živahne razprave o raznih perečih zadevah. Zborovalci so povsod ugotavljali, da se gospodarska stiska ni omilila. Na vseh sestankih so zborovalci izrazili željo, da se čimbolj poživijo delo nacionalnih ljudi in da se krepko nadaljuje akcija, započeta s pohorsko deklaracijo. Poslanec g. Lukačič je obiskal sedaj že vse kraje in občinske organizacije JNS v ljubomerskem srezu. Vse organizacije pozivljajo delo in se pripravljajo na občne zbere, ki bodo meseca januarja in ki jim bo g. poslanec spet prisostvoval.

Ob zatonu starega in ob pričetku novega leta prinaša slikan tedenski časopis za radio, gledališče, film in modo »NAŠ VAL« poročilo o stanju, v katerem je naša celotna radiofonija. Sploh je povečana novoletna številka tega izvrstnega tednika zelo pestra. Mesečna naročnina znaša 12 Din. Pišite še danes na upravo radijskega časopisa »NAŠEGA VALA«, Ljubljana, naj vam takoj pošle brezplačno in brezobvezno na ogled eno številko.

16-letna deklica je postala deček. V Splitu se je neka 16-letna deklica, ki je lani napravila malo maturo, naenkrat izpremenila v dečka in se vpisala v peti razred moške gimnazije v nekem drugem mestu. Njen oče pripoveduje, da

je imela že od zgodnje mladosti moška nagnjenja in je bila sploh bolj podobna dečku kakor deklici.

Volkovi v kočevskih gozdovih. Skupina smučarjev je naletela med prazniki v kočevskih gozdovih na sledove volkov. Po sledovih sodeč šteje skupina kakšnih šest volkov.

Tifus na Kumljanskem. Nedavno so imeli pri posestniku Hančiču kar dva mrliča. Umrla sta za tifusom gospodar Hančič in njegov sin. Na smrtni postelji pa leži še mati-vdova. Pri neki drugi družini sta umrla pred dobrim tedenom dva otroka, kmalu za njima pa še oče. Zla je kriva zlasti nevednost ljudstva in pa velika beda, v kateri žive ljudje. Nima o nit, za sol, kaj šele za zdravilnika!

Zmrznjen neznanec na travniku. V Jelenčah pri Jarenini so našli na nekem travniku truplo okoli 60 let starega moškega, ki je očitno opešal na poti, se onezavestil in čez noč zmrznil. Truplo neznanca, ki je bil najbrž berač, so prepeljali v jareninsko mrtvašnico. Našli so pri njem dve zemlji, nekoliko slanine, pol kilograma moke in nekaj soli. Bil je okoli 60 let star, majhne postave, okroglega obraza, sivih las, obrit in oblečen v črno letno suknjo, sivkast sviter, črne čevlje in usnjate gamaše.

Huda nesreča v premogovniku v Ivancu. V premogovniku Hrvatskega rudarskega društva v Ivancu se je pripetila huda nesreča, pri kateri je izgubljen življenje rudar Jurij Rudnički, njegov tovariš Matija Križič pa je bil hudo poškodovan. V rovu, kjer se niso utegnili postaviti podpornikov, sta se rudarja lotila dela, četudi sta bila opozorjena na veliko nevarnost. Komaj sta začela kopati, sta že bila podsta. Ko so tovariši prihitali na pomoč in ju odkopali, je bil Rudnički že mrtev, njegov tovariš Križič pa ima zlomljeno nogo in nevarno notranje poškodbe.

Splašeni konj je povzročil nesrečo. Pred zadnjo soboto zvečer je še' tvmiški delavec Janko Ravnik po opravkih na Jesenice. Za njim pa je v silni naglici pridiral konj Janeza Pristava in podrł Ravnika, da je obležal nezavestno na tleh. Mimo idoča Petrič Franc in Ferdinand Reinmüller sta nezavestnega Ravnika prenesla na njegov dom, ker je čez čas prišel k zavesti, ne da bi mogel doumeti, kaj se je z njim zgodilo. Dobil je hudo rano na glavi in občutne poškodbe na desni rami in po životu.

Ob spremstvu žene se je kasneje napotil k zdravniku dr. Schwabu, ki ga je obvezal.

Žrtev pretepa. Delavec Alojzij Zabukovec, doma s Škofljice e bil na Štefanovo zvečer v Pijavi gorici. Pred noko gostilno so ga napadli domači fantje in ga osuvali z nožem po glavi in telesu. Dobil je več nevarnih sunkov in se zdaj zdravi v ljubljanski bolnišnici.

Dve hudi nesreči pri delu. Ko je 24-letni sin posestnice Srečko Kovač iz Jezerc pri Vojniku tlačil slamo v slamoreznicu, ga je stroj zgrabil za desno nogo in jo odrezal pri kolenu. Iste dne je mlatilnica zgrabila 47-letno kočarjevo ženo Perpetuo Matijevčevo iz Solčave za levico in ji odrezala štiri prste. Ponesrečenca se zdravita v celiski bolnišnici.

Ogenj je nastal te dni pri posestnici Lešnikovi Mariji v Jiršovcih. Ogenj se je tako naglo širil, da je uničil razen sena, slame in gospodarskega orodja tudi ves živež za družino. Prihitali so na pomoč domači gasilci, ki pa niso mogli več dosti pomagati.

Lokomotiva ga je razmesarila. Strašna nesreča se je pripetila na železniškem prelazu ob Aleševčevi ulci v Šiški. Tam je vozil 25-letni hlapec pri prevozniku Lamutu Karol Sketelj z dvovprežnim vozom iz gramozne jamé pesek proti glavni cesti. Zmaj na polju je bilo takrat precej megleno in tako Sketelj ni opazil po'proggi prihajajoče lokomotive. Zavedel se je šele, ko je bil s konji že na prelazu in je bilo prekasno. V naslednjem trenutku je lokomotiva podrła oba konja in ju razmesarila, odbila voz, pograbila pa tudi nesrečnega voznika in ga pozneje vrgla kraj proge Strahovito nesrečo so opazili neki ljudje in nemudno pozvali reševalno postajo. Ponesrečenega Sketlja, ki mu je lokomotiva odrezala desno nogo, so z reševalnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima tudi hude notranje poškodbe. Ponesrečenec je za poškodbami kmalu umrl.

Mlada žrtev nesrečne ljubezni. Mladi vi-sokošolec, pravnik Vekoslav Pucko se je zaljublil v neko učiteljsčnico v Varaždinu Dekle pa ga ni marala. Pred prazniki jo je Pucko obiskal na domu. Tudi ob tej priliki se je dek-le pokazalo, da mu ni do fanta. Fant se je žalosten poslovil in ji nudił roko v slovo, čes da bo morda poslednjikrat. Dekle mu je dala roko, nato je pa odšlo. Tudi Vekoslav je odšel, toda ne domov, temveč na železniško postajo, kjer si je najel voznika. Večel mu je naj ga

DOMA

Toda Poprovec jo je takoj zavrnil:

»Tu so pa opravki z oblastvi.« je dejal, »in oblastva...«

Ni povedal svojih misli do konca, toda vse je kazalo, da oblastvom ni preveč zaupal.

Kmalu pa so prišli v živahnejše ulice. Tako liko vozov in konj so srečavali, da je morala Perina dobro paziti, da je prišla srečno dalje. Ničesar si ni mogla ogledati in zmedniti se ni mogla niti za voznike, ki so se norčevali iz Poprovca. Poprovec pa tega ni menda niti opazil. Naposled so prišli do velike ograje. Za njo je bil širok trg, kjer je stalo obilo konj.

Poprovec je zdaj zlezal z osla. Toda ko je hotela Perina Palikarja povesti skozi visoka vrata, se je uprl. Ali je mar sumil, da ga mislijo tu prodati, ali pa se je zbal? Konec je bil vsekakor ta, da ga ni bilo mogoče pregovoriti ne zlepa ne zgrda. Tedaj je mislil Poprovec, da bo najlaže spravil žival dalje, če jo potisne naprej, toda svojega naklepa ni mogel uresničiti. Palikar je začel poskakovati in breati, in Poprovec bi jo bil nedvomno skupil, če se ne bi bil hitro umaknil kopitno.

Že se je nabralo povsod okoli polno gledalcev. V ospredju so bili seveda prodajalci časnikov in pekovski vajenci in vsak je hotel bolje vedeti, kako bi se dala žival ukrotiti.

»No, lep osel! Ta bo uganjal neumnosti!

Siromak tisti, ki ga bo kupil!« se je nekdo oglašil.

Te nevarne besede bi bile utegnile škodovati kupčiji, zato se je Poprovcu zdelo, da mora ugovarjati.

»Prebrisan je,« je dejal. »Kar je opazil, da ga mislimo prodati, uganja vse mogoče neumnosti, da mu ne bi bilo treba zapustiti gospodarja.«

»Ali je to res, Poprovec?« je vprašal tretji glas.

»Seveda! Kdo me pa pozna?«

»Ali ste že pozabili Cajno?«

»Saj res, vi stel.«

Segla sta si v roke.

»Ali je osel vaš?«

»Ne, tole dek-le je njegova lastnica.«

»Ali pa žival poznate?«

»Pa še kako! Večkrat sva še kakšen kozarac skupaj izpila,« je odvrnil in se zasmjal, da je pokazal vse svoje skrbine. »Če hočete dobiti res dobrega osla, ga vzemite.«

»Potrebujem ga sicer ne, toda prav bi mi le prišel.«

»No, se bomo pa zmenili kar tu, da ne bo treba hoditi na trg in plačevati pristojbine.«

»Še bolje. Osel tako ne mara iti noter.«

»Saj sem vam rekel, da je prebrisanec!«

»Če ga bom jaz kupila, ga ne bom potrebovala za pijančevanje, ampak da mi bo cu-nje nosil.«

»Dela je pa vaju. Naravnost iz Grčije je pripeljal težak voz.«

»Iz Grčije?«

Poprovec je pomignil Perini, ki pogovora skoraj ni razumela, naj gre za njima, in Pa-

likar, ki je videl, da mu ne bo treba iti na trg, ji je sledil, ne da bi ga bilo treba vleči.

Cajna je bila stara cunjarica. Oblečena je bila prav smešno in njen obraz, ki je bil ves naguban, se je vselej razlezel, kadar se je poskusila nasmejati.

Ko so prišli v ozko ulico, sta Poprovec in Cajna obstala pred zapuščenim gostilno in velela prinesti na mizo ob pločniku steklenico vina in dva kozarca. Perina pa je z oslom počakala kar na cesti.

»Zdaj boste videli, da je res prebrisan,« je dejal Poprovec, stopil k Palikarju in mu pomolil kozarec vina. Žival je takoj iztegnila vrat in izpraznila kozarec, še preden je mogla Perina poseči vmes.

»Ali vidiš!« je zmagoslavno vzkliknil Poprovec.

Cajna pa zaradi te Palikarjeve umetnije očitno ni bila preveč navdušena.

»Ne mislim ga kupiti, da bi vino pil,« je še enkrat rekla Cajna. »Voz mi bo vlekel.«

»Saj sem vam rekel, da je privlekel težak voz naravnost iz Grčije.«

»No, to je pa nekaj drugega.«

Cajna je premerila Palikarja od ušes do kopit, potem pa je vprašala Perino, koliko zahteva za osla. Dekle je povedalo ceno, ki jo je bil prej svetoval Poprovec, namreč sto frankov.

Tedaj je pa Cajna skoraj pobesnela.

»Sto frankov!« je vzkliknila. »Sto frankov za takega osla! Ne, to je norčevanje.«

Potem je čez nekaj časa rekla:

»Dvajset frankov je vreden. In čó pomislím, da...«

»Dovolj!« je dejal Poprovec, ki je videl,

prepelje čez Dravo v neko gostilno. Ko sta privzila na dravski most, je Pucko zahteval, naj voznik voz ustavi. Tako se je tudi zgodilo. Voznik je mislil, da je fant s kom zmešnjem na mostu. Ves začuden je pa bil, ko mu je Pucko izročil svoje listine in se pognal z mosta v reko. Iz valov je vozniku še zakričal: »Pozdravite moje dekle!« Voznik je priklical sosedu, ki so prišli z reševalnimi čolni. Tada Drava je fanta že odnesla. Oblečen je Pucko plaval v ledeni Dravi skoro 2 km daleč. Na nekem ovinku Drave pri Koršancu je priplaval skoro do obrežja. Neki kmet, ki je šel mimo, mu je prihittel na pomoč in mu nudil kol, toda fant ga ni dosežal. »Prekratek je zborgom!« so bile njegove zadnje besede. Nekaj trenutkov nato je izginil v valovih.

*** Strašna nesreča na mirnski postaji.** Na sveti večer se je peljal sin trgovca g. Kozela iz Mokronoga z zadnjim vlakom iz Trebnjega domov. Med potjo je na Mirni izstopil, ker je pomagal nesti neki učiteljici prtljago. Ker vlak takoj odpele, je moral za vlakom teči. Pri skoku v voz mu je spodrsnilo in padel se pod vlak tako nesrečno, da so mu kolesa odrezala levo nogo in roko. Dobil je hude poškodbe tudi na glavi. Ko je bil vlak že odpeljal, je slišal službujoči železničar g. Vršaj klice na pomoč. Hitel je na kraj nesreče in našel med tračnicami ponesrečenca vsega krvavega. Šel e po mirnskega župana g. Bulca, da bi ga ta prevzel in poskrbel za prvo pomoč. G. župan, železničar in nekateri drugi ljudje so se vrnili na postajo, spravili ponesrečenca na nosila, ga prenesli v pisarno in mu nudili prvo pomoč, da mu ni odtekla kri. Nato ga je avto prepeljal v bolnišnico v Kandiji, kjer so ga operirali. Nesrečni mladenč je šele pred kratkim prišel od vojakov in je v najlepših letih svojega življenja.

*** Utopljenec v Bistrici.** Na Štefanovo dopoldne so otroci z mosta čez Bistrico v Homcu opazili v vodi nekaj temnega in takoj spoznali, da leži na dnu nabrž človek. Mimo je prišel posestnik Metod Jerman, katerega so opozorili na utopljenca. Jerman je stopil do mlinarja Nastrana, si tam izposodil gumijaste čevlje in stopil v Bistrico iz katere je kmalu potegnil mrliča. O tem so bili obveščeni orožniki v Mengšu. Utopljenec je srednje postave, nosil je delavno obleko in bil je bos. Na niem ni bilo opaziti vidnih poškodb. Od desnega očesa do

sredine lobjanje je imel širšo brazgotino. Pri njem so našli denarnico z 52 D'n. Orožniki domnevajo, da je mož najbrže padel v vodo in si prebil lobjanje.

*** Šmarica je zakrivila uboj.** Pred prazniki zvečer je prišel 25-letni posestnikov sin Babšek Franc iz Stopnega pri Makolah vinjen od šmarice pred hišo Lepeja Antona v Strugah in začel izzivati domačega sina Štefana, naj pride ven, da ga zakolje. V hiši so bili sin Štefan, stari Lepej in niču sorodnik Španinger Anton, ki je prišel k njima na obisk. Ker se razgrajč zunaj ne ni umiril, so šli vsi trije ven in oče je rekel: »Kaj vpiješ? Mi nimamo s teboj ničesar in ti ne z nami, zato pojdi domov!« Oče se je nato vrnil v hišo, ostali pa so se zunaj prerekali in se stepi, pri čemer sta bila Štefan in Španinger deležna lažih poškodb z nožem. Da se ga ubranita sta Štefan in Španinger skočila vsak po močen kol in navašila na Babška, ki sta ga naposled pobila na tla. Nato sta ga pustila in šla. Čez nekaj časa se je Babšek dvignil, nekaj časa hodil, nato pa se je spet zgrudil in nezavesten obležal. V zgodnji jutrnji uri ga je našla neka ženska in se ga zelo ustrašila. Poklicala je druge ljudi, ki so ga potem spravili v Lepejev hlev. Bil je še pri življenju, vendar se ni več zavedel in je kmalu nato, ko so ga nesli proti domu med potjo izdihnil. Kriv je svojega žalostnega konca v glavnem sam. Aretirana Lepej Štefan in Španinger Anton sta pri zaslišanju dejala komandirju v Poljčanah, da sta tudi sama pregledno pogledala v kozarec, zaradi česar nista mogla prenašati Babškovega izzivanja. Pokonil Babšek je bil znan pretepač, ki je pred leti sam zagrešil podoben uboj. Španinger in Lepej Štefan sta romala v zapor.

*** Obsojeni zaradi vohunstva.** Pred državnim sodiščem za zaščito države v Mariboru so bili obsojeni zaradi vohunstva Franc Kranec iz Maribora na 20 let robije in trajno izgubo državljanških pravic, gostilničar iz Maribora Albrecht Achtig na 15 let robije in trajno izgubo državljanških pravic in hotelir iz Varažдина Franjo Bauman na 18 let robije in trajno izgubo državljanških pravic.

*** Divji lovci na delu.** Lovski paznik Anton Korošec iz Zupečeje vasi je te dni, ko je obšel svoj revir, opazil divjega lovca. Z njim je bil tudi neki mlad fant. Ko sta zagledala paznika, sta lo urno pobrisala z lovišča. Da bi na divji

lovca laže tekel, je obesil puško na grm, kar je bilo zanj usodno, ker ga je puška izdala in tako so ga orožniki izsledili ter ovadili sodišču.

*** Čudna pota kilograma zlata.** Med beograjskimi verižniki je pred časom romala iz rok v roke drobna kepica rumene kovine, ki je predstavljala vrednost 50.000 Din. Prodajalci so trdili o njej, da je to kilogram čistega zlata. Vsa prodajalec in kupec jo je prodal dalje s primernim dobičkom, dokler ni prišla v roke takemu, ki je zlato resnično potreboval, namreč neki beograjski zobozdravnik, ki je obenem tudi soproga zelo odločujočega gospoda v Beogradu. Zdravnica pa je nekoliko dvomila o kakovosti zlata, zlasti ker se noben prejšnji lastnik te kepice ni potrudil, da bi zlato kemično preiskal. Zdravnica je poslala kepico v neki ljubljanski zavod, ki je kaj lahko ugotovil, da je v kepici samo del zlata, pač pa prav znaten del manjvrednih drugih kovin, to je srebra, bakra, cina in podobnega.

*** Smrt pri kožuhanju turščice.** Dne 13. oktobra so kožuhali v Dragučev pri posestniku Ivanu Babiču turščico Bil je tam tudi kmečki fant Josip Kurnik. Ponoči je prišla mimo družba v njenih fantov, med njimi 30 letni Feliks Springer iz Vukovskega dola. Fantje so izzivali in Kurnik je stopil iz hiše k fantom in vprašal Springerja, kaj hoče. Namesto odgovora je dobil nož v hrbet. Springer mu je z noževo ostrino zadal smrtno rano in Kurnik je kmalu nato umrl. Springer se je te dni v Mariboru zagovarjal radi uboja pred malim senatom ter bil obsojen na pet let robije.

*** Vlom na sveti večer.** Na Mirni je neznanec vlomil v hišo Frančiške Božičeve in odnesel za okrog 600 Din gotovine. Tudi v bližnji Praprotnici so bili na delu tatovi.

*** Sleparski ženin.** Celjska policija je ugotovila, da je 28-letni Stanko iz Italije, ki je bil aretiran skupaj z bratom Karlom in Francojem iz Drobnega dola pri Laškem in je z njima ukradel v Celju 10.200 Din, v novembru izvalil nekemu dekletu v Britofu pri Kranju pod pretevezo, da jo bo poročil, 3000 Din. Preden je izginil je še ukradel 350 Din.

*** Maščevanje njanih fantov.** 20 letni posestnikov sin Zajšek Ivan, je šel na Štefanovo zvečer v družbi sestri, strica in tovarišev v gostilno v Skorbi. Ko je čez nekaj časa šel pred gostilno, se je pojavil iz teme 30 letni posestnikov sin Korož Anton iz Hajdeč in se

da se ni vredno dalje pogajati. »Rajši ga bo odvedla na trg!«

Perina se je olajšano oddahnila, kajti misel, da bo dobila za Palikaria samo dvajset frankov, jo je čisto zmedla. Kaj je pomenilo za njo dvajset frankov v sedanjem položaju, ko bi bilo še sto frankov komaj dovolj, da bi kupila in plačala najpotrebnejše!

»Da,« je dejala Perina, »če bo le hotel iti tja.«

Do vrat je Palikar spet mirno sledil svoji gospodarici, toda ko so prišli tja, se je začela stara pesem iznova. Palikar je meni nič, tebi nič legel na tla.

»Palikar, prosim te!« je dejala Perina med solzami »Palikar!«

Toda žival je ostala gluha za vse njene prošnje.

Spet so se nabrali gledalci in se začeli norčevati.

»Pod renom mu zakuri!« je vzkliknil eden izmed njih.

»O, saj res,« je vzkliknil nekdo drug, »po tem boš takoj dobila kupca.«

»Pošteno ga premlati!« se je nglasil tretji.

Ponrovec je bil ves besen, Perina pa obupana.

»Vidite, da ga ne boste mogli spraviti na semenj,« je dejala Cajna. »Dala vam bom trideset frankov, kajti žival kaže s svojim odporom, da je pametna. Toda hitro se odločite, sicer se utegnem še skesati.«

Poprovec je pogledal Perino po strani in ji pomignil, naj pristane. Toda ona je bila zaradi takega razočaranja vsa zmedena in se ni mogla tako hitro odločiti. Prav tedaj pa je prišel po cesti stražnik in surovo ukazal, naj izprazni cesto.

»Naprej ali pa nazaj! Pa glejte, da se hitro odstranite!«

Ker zaradi Palikarjeve trdovratnosti niso mogli iti dalje, jim ni ostalo nič drugega, kakor da se umaknejo nazaj. Ko je osel opazil, da ga ne mislijo gnati na trg, je Perini mirno sledil.

»No,« je dejala Cajna, ko ji je izročila trideset frankov v samih kovancih po pet frankov, »zdaj mi pa morate spraviti žival še domov. Zdi se mi namreč, da mi osel sam ne bi maral slediti. Saj ne stanujem daleč oddod.«

Poprovec ni maral o tem nič slišati, češ da mu je pot predolga, in je dejal Perini:

»Le pojdi ti sama z gospo in ne bodi preveč žalostna. Osel se bo pri njej dobro imel in ničesar mu ne bo manjkalo.«

»Kako pa naj jaz sama najdem pot nazaj?« je prestrašeno vprašala Perina.

»Samo za obzidjem boš morala neprestano iti, pa ne boš zgrešila,« ji je dejal Poprovec.

Cajna res ni stanovala predaleč. Potem je prišel trenutek ločitve. Ko je Perina privzela Palikarja v majhnem hlevu, ga je objela okoli vratu in ga pritrsnila k sebi. Sama ni vedela, kdaj so se ji vdrle solze.

»Le potolaži se, dekle,« ji je tiho rekla Cajna in jo odtrgala od Palikarja. »Pri meni se mu ne bo slabo godilo. Res, besedo ti dam...«

PETO POGlavJE MATERINA OPOROKA

Kaj naj bi začela s tridesetimi franki, ko je računala na stotak?

To vprašanje jo je neprestano mučilo, ko se je vračala proti domu, pa ni mogla dobiti nanj odgovora.

Tudi mati je bila v skrbeh.

»Tako morava odpotovati,« ji je rekla. »S tem denarjem morava priti v Maraucourt!«

»Ali na boš mogla potovati?«

»Moram!« je odločno vzkliknila bolnica. »Predolgo že čakava, da bi se moje zdravje popravilo. Če se bom sploh pozdravila, se bom kje drugje, ne tu. Saj bi med čakanjem porabili ves denar in bi bili potem še na slabšem, kakor sva bili doslej, ker ne bi mogli ničesar več prodati. In če bova prišli tja v taki bedi, se naju bodo morda še prej usmili, kakor pa če bi prišli bog ve kako lepo oblečeni. Morava odpotovati!«

»Ali mar še danes?«

»Za danes je že prepozno, otrok, ker bi prišli tja ponoči, pa ne bi vedeli, kam naj se obrneva. Pač pa takoj jutri zarana. Še nočoj moraš zvedeti, kdaj in kako odhaja jo vlaki. Potovali bova s severno železnico do postaje Picquigny.«

Perina se je v zadregi obrnila na Ponrovec, ki ji je svetoval, naj malo pogleda po kupu starega papirja. Tam bo nedvomno vmes kakšen star vozni red. Vsekako bo na ta način prej zvedela za odhod vlaka, kakor pa če bi šla izpraševati daleč na severno postjo. In res je Perina kmalu dognala, da odpeljeta jutraj dva vlaka, eden že ob šestih, drugi na ob devetih. Tam je bilo tudi napisano, da stane vozni listek za vsako osebo devet frankov in pol.

»Odpeljali se bova ob devetih,« je dejala mati, »Do postaje bova vzeli izvoščka, kajti

zaletel vanj. Zajšek ga je sunil od sebe. Kureš se je zvalil po tleh. Hitro se je pobral, odprl nož in stekel za bežečim Zajškom. Kmalu ga je dohitel ter ga na vso moč udaril z nožem po levi rami in mu zadal hudo rano. Obvezali so ga in odpeljali v bolnišnico. Kureš je po žalostnem junaštvu šel v gostilno. Tu pa je nastal kmalu prepir med družbo fantov iz Skorbe in Kurešem. Spopadli so se. Ker jim pa Kureš ni bil kos je pobegnul in se skrilit v neki skedenj. Vendar so ga fantje kmalu našli. Začeli so ga ponovno neusmiljeno obdelavati. Zadali so mu 18 ran. Prebodli so mu pljuča in ranili jetra. Dobil je tudi več nevarnih ran na glavi in desnico ima vso razmesarjeno. Ko so se do dobra znesli nad njim so ga pustili nezavestnega v skednju. Šele proti jutru se je Kureš zavedel in se splazil z veliko težavo po vseh starih v hlev, kjer je poklical hlapca, da ga je za silo obvezal in šel klicat njegove svojce, ki so ga odpeljali v bolnico. Poškodbe so zelo hude, tako da je le malo upanja, da bi ostal pri življenju.

* **Medmurski kmetje na pohodu proti tatovom.** Po medmurskih vaseh je bilo izvršenih v zadnjem času mnogo tatvin. Kmetje so silno ogorčeni in če jim pride kak tat v roke, obračunajo z njim z največjo okrutnostjo. Te dni je premožni posestnik Varda nakupil po vaseh veliko količino perutnine, ki jo je nameraval izvoziti v Avstrijo. Povabil je k sebi nekaj prijateljev in sosedov, da bi vsi noč stražili perutnino. Ker se do 3. jutraj niso prikazali kokošarji, so možje mislili, da je nevarnost tatvine minila in šli so spat. Komaj so zaspali, so že slišali kokodakanje kokoši in ko so hiteli na cigansko taborišče in ga začeli preiskovati, našli so vrečo. Cigana sta pustila svoj plen in zbežala. Varda in njegovi stražarji so sklicali vso vas in vse se je zbralo na pohod proti ciganom. V okolici so ogorčeni vaščani nalezili na cigansko taborišče ga začeli preiskovati. Cigani so prisekali, da tatovi niso iz njihovega taborišča, a vse to ni pomagalo. Vaščani so preteпали staro in mlado, od ciganov pa so skušali tudi z mučenjem izsiliti priznanje. Noge so jim tlačili v žerjavico in izmišljali so si tudi druge načine mučenja. Nekateri ciganji so bili hudo poškodovani. Izkazalo pa se je, da so bili vsi nedolžni. Orožniki so pozneje zaleli tatove v nekem drugem taborišču.

* **Pajman je v Franciji** Pokojnik pajman

ki je skupaj s pajdašem Košanjem pred nekaj meseci strahoval mariborsko okolico, je odnesel pete v tujino. Za božič je dobil njegov brat Valter, ki sedi v mariborski kaznilnici, razglednico iz Strasbourga v Alzaciji. Pajman mu želi vesele praznike.

* **Roparski napad.** Na božični večer sta se odpravila v Tržič iz Pristave gg. Belihar Anton in Legat Stanko, oba soodruknika v tvornici g. Razborška Ivana, da obišeeta prijatelje. Tik pred Debevčevo vilo pa sta planila proti njima iz gozda dva napadalca in zahtevala denar. Ker se napadca nista slepo vdala, so zapeli noži v pesteh napadalcev. Belihar Anton je dobil hudo poškodbo na levi podlaktnici. Prihajajoči ljudje so prebodili napadalca, ki sta izginila v gozdu. To je drugi roparski napad, ki se je pripetil v zadnjem času v bližini Pristave. Prva je bila učiteljica Gromova, ki je utrpela škode nad 300 Din in mnogo strahu. Drugi napad je ostal brezuspešen. Tržiško orožništvo je uvedno preiskavo.

* **Pretep zaradi dekleta.** Z Mirne pišejo: Na sveti večer se je sešla v Smoletovi gostilni družba fantov iz dveh vasi. Ker pa so fantje iz obeh vasi zaradi nekega dekleta sprti, je nastal prepir, ki mu je sledil pretep. Treznejši med njimi so nemirneže pomirili, a samo na videz, zakaj proti jutru se je znova razvil pretep. Dva znana nasilneža sta kar po vasi grozila z dolgima kuhinjskima nožema. Kobenc Janez iz Sevnice, ki jih je pri pretepu največ skupil, je ušel v neko hišo, a oba podivjanca sta vdrla za njim. Ker se je Kobenc v hiši skrilit, sta navalila na domačega uslužbenca Jevševarja, ki se jih je komaj ubranil — Odkar na Mirni ni več orožniške postaje so skoro vsako nedeljo pretepi. Zeleti bi bilo, da se orožništvo vrne. Glavno krivdo na pretepih pa ima deistvo, da se v bližnjih vaseh stalno toči vino brez dovoljenja. To vino je ceneše kakor v gostilnah, ker ni treba zanj plačati trošarine. Zato je tudi mnogo pivcev in seveda pijancev, ki se prepirajo in nazadnje pretepaio.

* **Vlom v trgovino.** V noči na prejšnjo nedeljo so dolgoprsteži vlomili v trgovino g. Zorca Alojzija v poslopju stiškega samostana. Stikali so zlasti za denariem, katerega pa ni bilo. Vlomilci pa niso obupali, temveč so odnesli nekaj bal tkanjskega blaga in drugo tkanjsko drobnarino, kar znese do približno

ocenitvi nad 20.000 Din. Preiskava kaže, da tatovi ne morejo biti daleč.

* **Uboj.** Te dni so vaščani iz Smolenje vasi našli na poljski poti 27 letnega Jožeta Erjavca, posestnikovega sina iz Sel pri Ratežu. Fant je prejšnjega večera popival pri gostilničarju Brulcu, ponoči pa se je z Jožefom Šušteršičem, Ivanom Božičem, Janezom Primožičem in Vinčom Prešernom, ki so vsi iz Smolenje vasi, vračal proti domu. Med potjo se je ustavljal pri svojem dekletu, nato pa so skupno odšli dalje. Prišlo pa je do prepira in pretepa. Kdo je Erjavca prvi udaril, spočetka niso mogli ugotoviti. Ko pa so bili fantje zaslšani, so orožniki dognali, da je Erjavca udaril Šušteršič z ročico. Erjavca je nezavesten obležal in zmrazil. Orožniki so Erjavcove ponočne spremljevalce oddali sodišču v Novem mestu.

* **Zaloigra mariborskega izvoščka.** Pred malim kazenskim senatom v Mariboru se je razgrnila vsa zaloigra človeka, ki je zaradi propadajoče obrti, katero je izvrševal, obupal in v takem stanju, ko je videl da ne more osnovati lastnega družinskega ognjišča, zažgal hlev, v katerem je imel svojega konja, nato pa se v hev u obesil. Zaradi vročine se je vrv utržala. Nato je zbežal iz hleva na prosto, med tem ko so gasilci že prispeli na kraj požara in začeli gasiti. To je na kratko zgodba 58 letnega izvoščka Konrada Pukla iz Maribora. Puklu se je svoj čas precej dobro godilo. Imel je tedaj v hlevu v Jezdarski ulici 4 lepe konje. Kriza obrti, ki jo je izvrševal, je povzročila, da je Pukl zapadel obupu. Sodniki so upoštevali njegov položaj in so ga obsodili na sedem mesecev strogega zapore pogojno za dobo dveh let. Glede škode pa so odškodninske zahteve, ki znašajo 10.500 dinarjev, zavržene na civilno pravno pot.

* **Uboj pri Sv. Trojici v Slovenskih gorcah.** Na božični praznik zvečer je bilo zbranih več fantov v neki gostilni pri Sv. Trojici v Slovenskih gorcah. Veselo je donela pesem, dokler se fantje niso začeli razhajati. Petje so nadaljevali pozneje zunaj gostilne, tedaj pa so po nesrečnem naključju trčili skupaj nekateri fantje, ki jih že dalje časa loči sovražstvo. Pri tem je posestnikov sin Leopold Kukovec iz Oseka zgrabil 34 letnega mesarskega pomočnika Petra Čučka ter ga trikrat povaljal po snegu. Čučka je to tako razdražilo, da je z nožem zamahnil proti Leopoldu

peš tja ne bi mogla priti. Do voza, bom že kako prilezla.»

Toda bolnica je precenjevala svoje moči. Ko je prišel ob osmih zjutraj izvošček in je hotela naslonjena na ramo svoje hčere prilesti do voza, je omahnila, in toliko da ni padla v cestni prah.

Toda poskušala se je premagovati.

«Saj bo takoj bolje,» je rekla, «nikari se ne vznemirjaj. Perina, kmalu mi bo odleglo.»

Toda ni šlo. Grofica, ki je opazovala odhajajočo mater in hčer, je morala prinesiti stol. Komaj se je držala bolnica pokoncu in ko je sedla, je takoj omedlela.

«V posteljo jo bo treba spraviti,» je svetovala grofica, «le pomiri se, otrok, saj ni nič hudega. Rajši poklič hišo očeta Krapa, da jo bomo nesli v sobo. Dokler je tako slaba, ne bosta mogli odpotovati.»

Izkušena ženska je bila ta grofica. Takoj ko je bolnica legla, ji je začelo spet živahneje utripati srce. Toda ko se je hotela čez nekaj časa dvigniti, jo je spet prijela.

«Vidite, da morate mirno počivati,» je resno dejala grofica, «šele jutri boste lahko odpotovali, zdaj pa morate izpiti malo juhe, ki jo bo dal oče Krap. Veste, Krap je kakor Popovec, le da pije namestu vina samo juho. Ze ob petih zjutraj pristavi lonec, da jo skuha in povem vam, da take še nisem nikjer dobila.»

Ne da bi bila čakala odgovora, je stonila k svojemu sosedu, ki je bil že spet pri delu.

«Ali ne bi dali naši bolnici skodelico juhe?» mu je rekla.

Stari čevljar se ni nič branil. Takoj je odkril veliki lonec, ki je stal na štedilniku in nalil v vegasto skodelico juhe.

«O, kako lepo diši! — je vzkliknila grofica. «Če je bolnico sploh še mogoče rešiti, jo bo rešila ta juha. Toda,» je potem dodala, «meni se zdi, da to ne bo moglo več dolgo trajati. Vse kaže, da je že zelo pri koncu...»

Oče Krap se je zamislil.

«Zaradi otroka je hudo,» je dejal čez nekaj časa. Potem pa je še vzkliknil: «Morda bi se mu pa dalo kako pomagati...»

Grofica je počasnih korakov odšla z juho v bolnišnico s sobo.

«Hitro izpijte tole,» je rekla Perinini materi. «Samo preveč se ne smete premikati, ker bi vam to utegnulo škodovati. Čakajte, odprite usta. Pomagala vam bom.»

Počasi so ji vlivali juho žlico za žlico v usta, toda bolnica niti požirati ni več mogla. Iznova jo je prijel krč.

Torej juha le ni bila tisto, kar bi utegnilo bolnico rešiti. Da pa ne bi šla v nič, je grofica rekla Perini, naj jo ona izpije.

«Moči boš potreboval, otrok,» ji je prigovarjala. «Le pij, saj si tudi ti hudo slabotna.»

Na vse zadnje so poklicali še enkrat zdravnika. Upali so, da bo morda on lahko še kaj pomagal.

Res je prišel čez nekaj časa, toda zapisal ni nobenih zdravil. Takoj se je poslovil in rekel mimo grede grofici, da za bolnico ni nobene pomoči več.

«To je ženska,» je dejal, «ki je od nesreče, naporov in pomanjkanja vsa izčrpana. Če bi hotela odpotovati, bi stavil glavo, da bi med potjo umrla. Še nekaj ur in njenega trpljenja bo konec. Če pride kakšen nov napad, pa morda še prej.»

Toda ne samo nekaj ur, ampak nekaj dni

se je morala uboga bolnica mučiti in se boriti s smrtjo, kajti življenje, ki v starosti tako rado ugasne, je v mladosti nenavadno odporno. Ni ji bilo ne boljše, ne slabše, in čeprav ni mogla ničesar zavžiti, je vendar še tlela iskrice življenja v njej. Tako je ležala kakor v nekakšni otopelosti.

Perina pa še zmerom ni izgubila vsega upanja. Misel na smrt, ki je pri starih ljudeh nekaj vsakdanjega, je za mlade ljudi tako strašna, da jo z grozo zavračajo, čeprav vidijo že konec pred seboj. Zakaj ne bi njena mati ozdravela? Zakaj bi morala umreti? Še čim je zaslužila zgodnjo smrt, ko je bila pa tako dobra z njo? Vse ji je žrtvovala, vse je pretrpela.

Ko je bila tako v dvomih, je vprašala grofico za svet.

«Ker ni umrla ob prvem napadu,» ji je ta rekla, «ne vem, zakaj bi morala zdaj umreti?»

Ženica je dobro vedela, da to ni res, toda hotela je otroka potolažiti.

«Kaj je to res?»

«Da, tako mislita tudi Popovec in oče Krap.»

Ker se je po teh besedah nekoliko potolažila in se ni več bala, da bi ji mati umrla, je začela premišljati, kako naj bi obrnila denar, ki ji je še ostal, da ga ne bi prezgodaj zmanjkalo. Čeprav sta na dan zelo malo porabili, je vendar denar strašno hitro konnel. Zdaj za to, zdaj za drugo, frank za frankom. In ko bo nazadnje denarja zmanjkalo, — kaj potem? Nič drugega jim ne bo več ostalo kakor obleka, ki jo imate na sebi...

Dalje prihodnje.

vemu bratranecu Lovrencu Kukovcu iz Oseka. Fantje so posegli vmes nastala je gneča, sredi katere je v krvi obležal na tleh Lovrenc Kukovec in kmalu izdihnil. Čuček ga je zabodel naravnost v srce. Ubijalca so orožniki aretirali in je pri zaslišanju dejal, da je ravnal v silobranu.

* **Krvav fantovski pretep.** Na Sladkem vrhu pri Selnici ob Muri so na Štefanovo popivali domačini in selniški fantje. Fantje obeh vasi se že dolgo gledajo po strani in kakor vedno je tudi to pot nastal prepír zaradi deklet. Zablistkali so se noži, stoli kozarci in krožniki so leteli po zraku in vmes so rezko odmevali strelj iz samokresov. Posledice krvavega spopada so bile žalostne: na bojišču je obležalo šest ranjencev v mlaki krvi. Red so napravili šele orožniki. Na pomoč so poklicali mariborske reševalce, ki so vzeli s seboj le dva najhujše ranjena, in sicer 19 letno delavko Anico Reiterjevo in 18 letnega tvorniškega delavca Franca Fortmüllerja. Reiterjeva je videla, da je življenje njeneš fanta v nevarnosti in pogumno je planila med pretepačjoče se fante ter jih hotela pomiriti. V divjem metežu je nenadno dobila silen udarec z ročico po glavi, da se je nezavestna zgrudila. V bolnišnici nesrečni mladenki niso mogli nič pomagati in umrla je kmalu po prevozu. Fortmüller je dobil strel v glavo tik pod levim ušesom. V bolnišnici so ga operirali, vendar je njegovo stanje nevarno. Orožniki so zverinske pretepače aretirali.

* **Obsojen zaradi tatvin v Vevčah.** Peter Črnologar je italijanski državljani. Ponoč nedavno je vlomil v Vevčah in odnesel Alojzu Korošču razno obleko in perilo. Francetu Kodriču pa klobuk. Poprej pa je okradel še Šugmana, ki mu je pobral sukno, perilo in kovčeg. Pred malim senatom v Ljubljani je vse priznal in je bil obsojen na šest mesecev strogega zapora.

* **Uboj na svatbi.** Pred malim kazenskim senatom v Ljubljani se je na predbožični dan končala glavna razprava proti 23-letnemu Meksu Balohu iz Zgornjega Tuhinja, stamujočemu na Mrzlem Studencu. Bil je obtožen uboja Janeza Kuharja. V Hruševki so se v lanskem predpustu zbrali domači in okoliški fantje, da bi slavili svatbo pri posestniku Jerneju Tončiču. Med fanti je nastal prepír zaradi vina in neke rjuhe. Na cesti se je razvil pretep. Meks Baloh je z nožem sunil Janeza Kuharja v vrat tako, da mu je prerezal žilo. Poškodba je bila smrtna. Vsaka pomoč je bila brezuspešna. Obtoženec se je zagovarjal s silobranom Kuhar je bil drugače miren in trezen fant in je hotel le miriti. Meks Baloh je bil obsojen na dve leti in šest mesecev robj.

Program radia Ljubljane

OD 5. DO 12. JANUARJA

Nedelja, 5. januarja: 8.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 8.15: Telovadba (Ciril Šoukal). 8.45: Veseli ruski napevi (plošče). 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 9.45: Versko predavanje (prior Valerian Učak). 10.00: Ura romantične glasbe. 11.40: Mladinska ura: Božične pravljice (Vinko Bitenc). 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.15: Stari in novi (opoldanski koncert radijskega orkestra). 15.00: Kmetijsko gospodarstvo (inž. Rado Lah). 15.20: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 16.00: Gospodinjska ura: O prehrani in higijeni (Anica Lazarjeva). 16.15: Naše pesmi, naši plesi (koncert radijskega orkestra). 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 20.15: Zvonjenje in pritrkavanje (plošče). 20.30: Koncert radijskega orkestra. 21.30: Zvičarji — hrvaški narodni običaji (prenos iz Zagreba). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila. 22.15: Mendelssohn: Škotska simfonija (plošče).

Ponedeljek, 6. januarja: 9.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 9.15: Kvartet na pihala (igrajo člani vojaške godbe). 9.45: Versko predavanje (dr. Gvido Rant). 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11.15: Charles Dickens: Božična povest (bral bo Ivan Levar, član gleda-

lišča v Ljubljani). 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 12.15: Kar želite, to dobite (plošče po željah). 15.00: Otvoreja, vir narodnega blagostanja (Hladnik). 15.20: Komorni šramelkvartet (dr. Ivan Karlin — prva violina, Milan Grošičar — druga violina, Viktor Dežela — kitara, Vladimir Prinčič — harmonika; vmes bo pe Mirko Premelč). 16.00: Gospodinjska ura. 16.15: Koncert slovenskega vokalnega kvinteta (Štebernik Josip, Jug Milan, Petrovič Roman, Petrovič Tone, Šulc Artur (vmes koncert radijskega orkestra). 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. 20.15: Koncert vojaške godbe. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnika«.

Torek, 7. januarja: 12.00: Nekaj skladb Bedriča Smetane (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Valček za valčkom (plošče). 14: Vremensko poročilo, borzni tečaj. 18.00: Zvoki iz daljne Azije (radijski orkester). 18.40: Današnja podoba Kitajske (Fran Tošeglav). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Schubert-Berté »Pri treh mladenkah« opereta (prenos iz Zagreba). v odmoru napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Sreda, 8. januarja: 12.00: Fjodor Šaljapin peje (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Klavirski koncert (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. 18.00: Otroška ura: Požgančkov oča govore. Storžek, XII. slika. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Koncert mešanega zbora »Ljubljanskega Zvona«. 21.00: Koncert citraškega krožka »Vesna«. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Zdaj pa na ples (plošče).

Četrtek, 9. januarja: 12.00: Ameriški Slovenci pojo (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Naši operni pevci in pevke (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. 18.00: Radijski orkester: Operetna glasba. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, poročila, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Prenos iz Beograda. 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila objava sporeda. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Petek, 10. januarja: 12.00: Harmonika in citre (plošče). 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Orgle (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. 18.00: Ženska ura: O služkinjah in štednji. (Petričeva). 18.20: Koroške narodne pesmi (plošče). 18.40: Avtorsko pravo (dr. Vladimir Knaflič). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Francoska baladna glasba (pela bo Vida Rudolfova, pri klavirju bo profesor Marjan Lipovšek; vmes radijski orkester). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebotičnika«.

Sobota, 11. januarja: 12.00: Plošča za ploščo, napev v napev. 12.45: Vremenska napoved, poročila. 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo, napev v napev. 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj. 18.00: Za delopust (koncert radijskega orkestra). 18.40: Predavanje o zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. 19.30: Nacionalna ura. 20.00: Od Ljubljane do Vrhnike in v Cerknico (Merko Javornik). 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

NESPORAZUM

Sodnik: »Pravite, da vam je bil ukraden ta le žepni robec, ki leži tu na mizi?«

Tožitelj: »Da, gospod sodnik.«

Sodnik: »Toda pomislite, da je mnogo takih robcev na svetu. Tudi moj je tak (sodnik pokaže svoj žepni robec).«

Tožitelj: »Gospod sodnik, meni sta bila ukradena dva enaka robca.«

Novoletna voščila

Vso srečo v novem letu vsem sorodnikom, prijateljem in znancem želijo:

Paračin, Rudarji Ivan Prosenc in žena Frančiška, Josip Urbanija, Valentin Krljkar in Franc Vozel (Zgornja Slivna) in Franc Prosenc (Ripše).

Šid, Družina Medvedčeva.

Velika Plana, Komandir orožniške postaje, orožniški podnadrednik Blaž Markovič z ostalimi orožniki.

Vršac, Redov Matič Egidij (Žirovnica).

Zdenčina, Potoški fantje in mošje, zaposleni v hrvaških šumah: Alojz Bambič, Anton Gregorič, Anton in Franc Bambič, Franc Kovačič, Jože Debeljak, Poldi Knaveš, Alojzij Baraga, Alojzij Lavrič in Franc Krže.

Hamborn (Nemčija), Karel Mautz

Ancy le Franc (Francija), Cimpič Franc, Žagar Florijan in Pentar Dolfe (Novi kot).

Charente Inferieure (Francija), Andrej in Verana Maričeva (Lipa)

Farschwiler (Francija), Rudar Samec Ivan (Tevče pri Ajdovščini), čevljarski mojster Kirmovec Maks in Antonija (Sava pri Litihi).

Hussigny Godbrange (Francija), Marija in Franc Vezovišek, Jožefa in Jožef Kovačič, Julka in Alojzij Centa, (v Pienesu), Ana Ocvirk in Alojzij Bregant (v Aumetzu).

Montceau les Mines (Francija) Jožef in Julka Črešnerjeva.

Remiencourt (Francija), Florijan Janeš, Ivan Muhvič in Jožef Muhvič (Bezgovica pri Osilnici).

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremi denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu Vrh vse bančne posle najkulaotneje Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št 3064-64 Bruxelles; Francija: št 1117-94 Paris, Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št 5967 Luxembourg — Na zahtevo pošlamo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

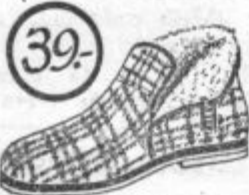
PREKMURSKI GLASNIK

Lokomotiva je zdrobila avtobus. — Cestni prelaz čez progno v Murski Soboti je postal v soboto prizorišče silne nesreče. Poštni avtobus, ki vzdržuje promet na progi Lendava - Murska Sobota - Rogaševci, je po prihodu iz Lendave krenil čez progno v garažo po bencin, nato bi vkrcal pošto in potnike in krenil dalje iz Murske Sobotne v Rogaševce. V tistem času pa se je na progi premikala lokomotiva. Kretničar trdi, da se je že nekaikrat zgodilo, da se šofer Lukašek ni zmenil za njegova svarila, marveč je za vsako ceno prehitel lokomotivo. To je v soboto žal postalo zanj usodno. Lokomotiva je tako silovito tresčila v poštni avtobus, da so kolesa kar zagazila med njegove ruševne. Šofer Lukašek je obležal mrtev, a spremljevalca, psmonošo Ivana Koučilo, so sicer lahko takoj potegnili iz ruševin, vendar pa je siromak hudo ranjen na nogi in po glavi. V soboški bolnišnici mu je nudil vso pomoč dr. Vrbniak, ki nadomešča začasno odsotnega primarija dr. Brezovnika.

PRED SODIŠČEM

Sodnik: »Sram vas bodi, tako veliki in močni ste, pa pretepate tako slabotnega fanta! To bo obtežljivo pri odmeri kazni.«

Melhijor: »Oprostite, gospod sodnik, ali niste pravkar dejali, da so pred zakonom vsi ljudje enaki?«

Nasim ODJEMALCEM!

*Ostali smo zvesti svoji obljubi,
da bomo utemeljili Vaše zaupanje,
ki smo ga uživali.*

VAŠE ZAUPANJE

*cenimo bolj kot vse druge udobnosti,
ki nam jih nudi duh današnjega časa;
to zaupanje*

JE NAŠ PONOS

*in zato bomo se v bodoče stremeli
za tem, da Vas obudarno še boljše,
popolnejše in še ceneje.*

Z NAŠIM DELOM

*želimo koristiti našim odjemalcem,
našim sodelavcem in poslovnim prijateljem;
z eno besedo želimo, da*

SLUŽIMO NARODU.

Srečno
NOVO LETO!

Bata